

STIL och EU

En kritisk och
analytisk rapport
från den nationella
HELIOS-dagen på
Rosenbad den 30
oktober 1995

STIL har kommit med i Europaunionen. Medlemskapet i EU betyder att Sverige även är med i HELIOS, Europaunionens samarbetsorgan på handikappområdet. I syftet att främja erfarenhetsutbyte med hjälp av goda exempel har varje medlemsland utnämnt en rad organisationer och projekt som man vill skylta med. På det sättet har den svenska HELIOS-kommittén valt STIL att representera landet i en arbetsgrupp inom HELIOS som arbetar med frågor kring "Social Integration and Independent Living".

Independent Living har alltså blivit ett välkänt begrepp som alla tar i munnen – utan att förstå vad det egentligen är frågan om. HELIOS domineras nämligen utslutande av icke-funktionshindrade experter som kommer från rehabsvängen, företag, universitet och myndigheter. Handikappprörelsen är också representerad men mest i form av icke-funktionshindrade funktionärer. På HELIOS-dagen i Stockholm var vi ca 8 personer med

synliga funktionshinder av kanske över 100 närvarande deltagare. Det var några synskadade deltagare, några som använde dövtolk och 4 stycken rullstolsbrukare som fick sitta i korridoren längs väggen – ett träffande symboliskt uttryck för den marginaliserade position vi har i samhället och tom i de arenor som handlar om oss!

HELIOS består av en mängd olika grupperingar kring 14 olika teman. "Social integrering och Independent Living" är ett av dem. Från de snart 18 deltagarländerna finns det flera hundra organisationer i hela EU som träffas vid en rad olika tillfällen. Många deltagare vid HELIOS-dagen i Stockholm ansåg det svårt att förstå hur det hela fungerar, vem som bestämmer vad, och vad det praktiska resultatet blir.

Medverkan i HELIOS går till på följande sätt. En person ska företräda varje deltagande organisation och förväntas delta i respektive temagrups hela arbete för kontinuitetens skull. Beroende på vederbörandes uppgifter inom arbetsgruppen kan det bli frågan om några studiebesök om året. Det gäller då studiebesök till olika projekt inom EU och ytterligare arbetsträffar där man ska utarbeta program, dokument och rapporter. Resekostnader i samband med deltagandet i HELIOS-möten för denna person bekostas av EU. De står även för eventuella merkostnader pga personlig assistansbehov. HELIOS-resor lär inte vara några nöjesresor. Det förekommer antagligen ofta att de icke-funktionshindrade funktionärer som pla-

nerar träffar, arbetsmöten och stormiddagar glömmer att det behövs tillgängliga toaletter och transporter!

HELIOS-programmet pågår till slutet av 1996. Det talas om en fortsättning av EU:s verksamhet i handikappfrågor, men det är högst oklart i vilken form och med vilka frågor.

HELIOS kan vara intressant för oss av flera anledningar:

En profil inom HELIOS är viktig för oss framför allt på hemmaplan. Det är svårare för regeringen att skära ned en verksamhet som har fått mycket internationell uppmärksamhet.

Genom HELIOS kan man föra ur information om sitt arbete inte enbart utomlands men även på hemmaplan, eftersom det finns folk med från de svenska departementen och de statliga verken.

Med HELIOS som kanal kan vi propagandera även utomlands. Ju mera intresse det väcks utomlands för Independent Living, desto lättare blir det här i Sverige för oss att inpränta vår ideologi på socialpolitiken. Att själva begreppet "Independent Living" används i EU-sammanhang ger oss ett stort lyft. Samtidigt är det nödvändigt att föra ut vår definition av Independent Living.

HELIOS håller på att utarbeta dokument och rekommendationer som kommer att tas med i en uppgradering av Maastricht-fördraget. Det betyder att dessa rekommendationer får betydelse för ett medlemslands socialpolitik. HELIOS har börjat intressera sig för antidiskrimineringslagstiftning. På det sättet kan man förhoppningsvis även påverka Sverige.

Det finns projektpengar att hämta i HELIOS om man grundligt känner till systemet, har goda personliga kontakter och om man har bra projektförslag.

Man kan ha olika uppfattningar om Sveriges deltagande i EU och hur mycket nytta man kan förvänta sig av HELIOS. Men samtidigt har vi här en god chans att arbeta internationellt och nationellt som vi inte borde missa.

ADOLF RATZKA